

Prifysgol
Aberystwyth
University

Llyfryn Incwm Fferm Cymru
Canlyniadau 2008/09

Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gweldig

Prifysgol Aberystwyth

Campws Llanbadarn

Aberystwyth

Ceredigion SY23 3AL

Ffôn: 01970 622253

Ffacs: 01970 622958

E-bost: farmsurv@aber.ac.uk

<http://www.aber.ac.uk/en/ibers/enterprise-kt/fbs/>

Rhagair

Yn 2008 ffurfiwyd Sefydliad y Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig (IBERS) drwy ymuno dwy adran o'r Brifysgol sef y Sefydliad Gwyddorau Biolegol a Gwyddorau Gwledig gyda'r Sefydliad Ymchwil Tir Glas a'r Amgylchedd (IGER) i greu y sefydliad mwyaf yn y maes ym Mhrydain.

Bu Prifysgol Aberystwyth yn gysylltiedig ag astudiaethau'r tir ers 1878, ac mae ganddi hanes hir a rhagorol ym myd dysgu ac ymchwil. Ers dros ddeng mlynedd a thrigain mae'r Arolwg o Fusnes Fferm (FBS) wedi ei gwblhau gan Brifysgol Aberystwyth (PA). Cydnabyddir yr FBS fel yr arolwg mwyaf awdurdodol o safbwynt sefyllfa ariannol a pherfformiad economeg ffermydd ac mae'r canlyniadau yn cyflawni dau bwrpas. Yn gyntaf, maent yn darparu gwybodaeth ynglŷn â sefyllfa economaidd bresennol y diwydiant ar gyfer y rhai hynny sy'n creu polisïau. Ac yn ail, maent yn darparu gwybodaeth gymharol ar gyfer asesu perfformiad ffermydd unigol.

Mae'r data yn y llyfryn hwn yn seiliedig ar y wybodaeth a gasglwyd o dros 550 o ffermydd a ddewiswyd ar hap. Rhaid nodi y byddai methodoleg FBS arferol yn cynnwys ffigwr am rent ar gyfer ffermydd perchen-breswylledig a hefyd werth ar gyfer llafur di-dâl. Dangosir llafur di-dâl yn y llyfryn hwn fel cyfeirnod yn unig. Cyhoeddir y canlyniadau llawn yn flynyddol yng Nghanlyniadau Ystadegol FBS ac mae copïau ar gael o'r Sefydliad.

Mae'r FBS yn ddiolchgar i'r llu o ffermwyr, ar hyd a lled Cymru, a fu'n ddigon caredig i ddarparu'r wybodaeth fusnes manwl yma, hefyd Llywodraeth Cynulliad Cymru sy'n ariannu'r Arolwg, a Cyswllt Ffermio am noddi'r llyfryn hwn.

Yr Arolwg o Fusnes Fferm IBERS

Cyflwyniad

Mae proffidioldeb yn ganolog i unrhyw fusnes fferm, er y bydd gan ffermwyr lawer o amcanion busnes a phersonol eraill. Mae'r amrywiaeth o ran perfformiad ac elw a welir yn y llyfryn hwn yn dangos yn eglur ehangder y newidiadau posib. Drwy gymharu neu 'feincnodi' perfformiad fferm, gellir adnabod cryfderau posib a manau gwan y busnes. Dylai pob cynhyrchwr fod yn ymwybodol o'i gostau cynhyrchu ei hun a sut y maent yn cymharu â chostau ffermwyr eraill.

Mae'r canlyniadau yn y llyfryn wedi eu gosod allan fel a ganlyn gan ddangos data ar gyfer y busnesau sy'n perfformio'n ganolog a'r rhai hynny sydd yn y traean uchaf:

1. Data Fferm Gyfan (Tudalennau 5 – 16)

Yn yr adran data fferm gyfan geir cyfrifon elw a cholled a mantolen gryno ar gyfer chwe gwahanol fath o fferm. Dengys y canlyniadau gyfartaledd elw neu golled y ffermydd hyn ynghyd â'r cyfartaledd fesul hectar. Dangosir hefyd faint a graddfa stocio'r ffermydd ynghyd â dangosyddion perfformiad allweddol, perthnasol eraill.

2. Data Elw Bras (Tudalennau 17 – 20)

Yn y llyfryn ceir data ar gyfer wyth gwahanol fenter fferm. Mae elw bras yn cymharu incwm gyda chostau uniongyrchol cynhyrchu. Mae angen cryn ofal wrth ddefnyddio elw bras gan nad yw costau anuniongyrchol (sefydlog) y cynhyrchu yn cael eu hystyried. Nid yw elw bras yn cynnwys unrhyw gymorthdaliadau uniongyrchol.

3. Data Costau Cynhyrchu (Tudalennau 21 – 22)

Yn y llyfryn ceir costau cynhyrchu ar gyfer pedwar allbwn amaethyddol. Ystyrir cyfanswm cost cynhyrchu fesul uned. Trwy ystyried y costau uniongyrchol ac anuniongyrchol (a ddyfernir fesul uned da byw) mae cynhyrchwr mewn gwell lle i ystyried pa mor gystadleuol ac effeithiol yw'r fenter.

DIFFINIADAU O DERMINOLEG A NODIADAU EGLURHAOL

Hectarau effeithiol (Eff/ha) Golyga arwynebedd y fferm gyfan ar ôl tynnu arwynebedd ffyrdd, coetiroedd, tir diffaith ac adeiladau ac ar ôl ystyried porfa bras yn ôl ei arwynebedd cyfwerth o dir pori da.

Cynllun y Taliad Sengl Disodlwyd holl gymorthdaliadau a oedd yn gyswllt â chynhyrchiant gyda Chynllun y Taliad Sengl fel rhan o ailstrwythuro'r polisi amaethyddol cyffredin (CAP).

Mathau o Ffermydd

Mynydd Yn yr Ardal Dan Anfantis Fawr yn bennaf.

Ucheldir Yn yr Ardal Dan Anfantis yn bennaf.

Llawr Gwlad Y tu allan i'r Ardal Llai Ffatriol yn bennaf.

Data Fferm Gyfan

Penderfynu data fferm gyfan Caiff y data ar gyfer y traean uchaf o gynhyrchwyr ei benderfynu yn ôl elw ar ôl rhent a chyllid fesul hectar effeithiol.

Cymorthdaliadau anuniongyrchol Cymorthdaliadau na gafwyd eu dadgyplu e.e. cynllun Organig, Tir Gofal a ESA. Mae'n cynnwys Tir Mynydd ar ffermydd llawr gwlad a godro os yn berthnasol.

Costau cnydau eraill Yn cynnwys holl gostau porthiant a chnydau eraill e.e. hadau, chwystrellion, lapio a chortyn ond nid gwrtaith a chontractio.

Contractio penodedig Contractio y gellir ei gysylltu â mentrau penodedig e.e. combeinio, cneifio a gwasgaru slyri.

Costau fferm cyffredinol Mae costau fferm cyffredinol yn cynnwys trydan, ffôn, trwyddedau, yswiriant, ffioedd proffesiynol a thanysgrifiadau.

Incwm amrywiol Yn cynnwys contractio, rhent bythynod, taliadau fforddfraint, ac unrhyw incwm amrywiol arall. Yn cynnwys elw o unrhyw fentrau arall sydd ddim yn arddangos.

Cyfran o'r fferm a berchnogir Gwerth Net wedi ei fynegi fel canran o'r asedau cyfan.

Cyfradd Stocio (glu/adj. forage ha) Unedau pori da byw fesul hectar o dir porthiant wedi'i gymhwysu.

Unedau Da Byw (LU) ac Unedau Pori Da Byw (GLU) Cyfnewidir niferoedd da byw yn unedau da byw ar sail amcangyfrif o anghenion ynni, er mwyn cyfrifo cyfanswm stocio'r da byw sy'n pori ar y fferm.

<i>Buchod godro – allbwn arall</i>	Allbwn net o werthu/brynu gwartheg a lloi. Hefyd yn cynnwys newid mewn gwerth.
<i>Llafur taledig</i>	Cyfanswm y llafur a dalwyd yn cynnwys llafur achlysurol, rhan amser a llawn amser.
<i>Llafur di-dâl (heb gynnwys ffermwr a'i briod)</i>	Llafur di-dâl neu lafur a dderbynnir am daliad sydd yn llai na'r hyn a delir fel arfer am y gwasanaeth. Ni chaiff llafur di-dâl ei gynnwys yn yr elw ar ôl rhent a chyllid.
<i>Costau tir</i>	Yn cynnwys costau'n berthnasol i atgyweirio adeiladau ac adnoddau tir e.e. gwrychoedd, ffensio, walio, ffosydd a chlwydi. Hefyd yn cynnwys costau dŵr.
<i>Cyllid</i>	Yn cynnwys costau banc, taliadau llog ac unrhyw log prydlesu/hur-bryniant. Dim yn cynnwys ad-daliadau cyfalaf.
Data Elw Bras	Y pen ar sail y fuches / ddiadell. Dangosir i'r mentrau penodol drwy dynnu'r costau uniongyrchol (amrywiol) o'r allbwn perthnasol.
<i>Gwota llaeth a brydlesir net</i>	Gwerth am les allan minws les i mewn o gwota llaeth.
<i>Costau da byw eraill</i>	Mae costau da byw eraill yn cynnwys prynu deunyddiau megis gwellt, comisiwn gwerthu a chostau penodol eraill y mentrau da byw.
<i>Porthiant a chostau porthiant</i>	Yn cynnwys costau eraill i borthiant, gwrtaith contractio porthiant a chostau tir pori tymhorol.
Data Costau Cynhyrchu	Rhannu costau amrywiol a sefydlog gyda'r cilogram o gig (mewn pwysau byw) neu litr o laeth a gynhyrchir. Penodi'r costau sefydlog ar unedau pori da byw ar ôl i'r cyfran o unrhyw dir â'r a/neu incwm amrywiol gael ei ddiddynnu. Yn drefnedig drwy elw net.
<i>Adnewyddu buches/diadell</i>	Newid yng ngwerth da byw magu, wedi ystyried gwerthiant anifeiliaid a phryniant anifeiliaid magu.
<i>Pŵer a pheiriannau</i>	Yn cynnwys atgyweirio peirianwaith, tanwydd, contractio arall a dibrisio peiriannau.
<i>Adeiladau</i>	Costau tir a dibrisiad adeiladau.
<i>Elw net</i>	Allbwn ar ôl cyfanswm costau/mewnbwn i fentrau penodol.

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 125

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	30857	238	291
Defaid	32677	252	353
Cnydau a phorthiant	1615	12	23
Taliad Sengl	33988	262	308
Tir Mynydd	4463	34	39
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	5357	41	73
Incwm amrywiol	5167	40	65
CYFANSWM ALLBYNNAU	114124	879	1152
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	15857	122	125
Costau tir pori tymhorol	4824	37	40
Milfeddygol a meddyginiaethau	4420	34	42
Costau da byw eraill	5871	45	53
Gwrteithiau	6641	51	64
Costau cnydau eraill	1488	11	15
Contractio penodedig	3246	25	28
CYF. COSTAU NEWIDIOL	42347	325	367
Llafur y telir amdano	4087	32	31
Contractio arall a llogi peiriannau	723	6	5
Tanwydd a thrwsio	9569	74	80
Dibrisiant peiriannau	8806	68	76
Costau ffermio cyffredinol	8119	63	69
Costau tir	3462	27	30
Dibrisiant adeiladau	3937	30	37
CYF. COSTAU SEFYDLOG	38703	300	328
CYFANSWM MEWNBYNNAU	81050	625	695
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	33074	254	457
Cyllid	3169	24	21
	3775	29	23
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	26130	201	413
Llafur di-dâl	5636	44	45

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	67	8	50
CYFANSWM ASED AU	879114	238903	774461
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	58182	13107	60280
GWERTH NET	820932	225796	714181
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	93	95	92

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	117.18	105.45
Ydau a chnydau eraill	0.90	1.46
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	39.84	43.17
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	157.92	150.08
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	129.56	116.74

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod sugno	47	45
Gwartheg eraill	88	91
Defaid magu	692	709
Defaid eraill	400	471

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.21	1.32
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	0.94	1.04
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	49.15	53.14
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.92
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	881	991
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	586	609
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.05	1.16

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 123

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	12080	82	136
Defaid	39079	264	398
Cnydau a phorthiant	859	6	12
Taliad Sengl	33779	229	318
Tir Mynydd	5735	39	44
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	7818	53	64
Incwm amrywiol	3806	26	25
CYFANSWM ALLBYNNAU	103156	699	997
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	11978	81	98
Costau tir pori tymhorol	6658	45	82
Milfeddygol a meddyginiaethau	3918	27	36
Costau da byw eraill	4358	29	39
Gwrteithiau	5133	35	45
Costau cnydau eraill	1083	7	10
Contractio penodedig	2503	17	23
CYF. COSTAU NEWIDIOL	35631	241	333
Llafur y telir amdano	2852	19	19
Contractio arall a llogi peiriannau	521	4	7
Tanwydd a thrwsio	8486	57	66
Dibrisiant peiriannau	7790	53	60
Costau ffermio cyffredinol	7899	53	56
Costau tir	3087	21	26
Dibrisiant adeiladau	3673	25	26
CYF. COSTAU SEFYDLOG	34308	232	260
CYFANSWM MEWNBYNNAU	69939	473	593
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	33217	226	404
Cyllid	2699	18	12
	4576	31	22
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	25942	177	370
Llafur di-dâl	4993	34	51

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	65	10	48
CYFANSWM ASEDAU	880051	200350	606463
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	50996	57760	73005
GWERTH NET	829055	142590	533458
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	94	71	88

	Pob fferm	Traean uchaf
	Hectarau	Hectarau
DATA FFISEGOL		
ARWYNEBEDD TIR		
Glaswelltir a chnydau phorthiant	121.68	102.62
Ydau a chnydau eraill	0.41	0.40
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	91.99	48.68
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	214.08	151.70
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	147.79	117.09

	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
DA BYW		
Buchod sugno	18	19
Gwartheg eraill	37	43
Defaid magu	1060	1059
Defaid eraill	615	634

	Pob fferm	Traean uchaf
DANGOSYDDION PERFFORMIAD		
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.10	1.10
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	0.85	0.90
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	42.85	46.59
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.92	0.97
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	885	894
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	583	639
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	0.80	0.97

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 95

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	33892	313	459
Defaid	31215	288	397
Cnydau a phorthiant	3988	37	50
Taliad Sengl	27712	256	314
Tir Mynydd	2529	23	25
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	4489	41	44
Incwm amrywiol	8815	81	165
CYFANSWM ALLBYNNAU	112640	1039	1454
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	13157	121	172
Costau tir pori tymhorol	2824	26	38
Milfeddygol a meddyginiaethau	3432	32	35
Costau da byw eraill	5239	48	59
Gwrteithiau	7427	69	99
Costau cnydau eraill	1927	18	22
Contractio penodedig	3934	36	42
CYF. COSTAU NEWIDIOL	37940	350	467
Llafur y telir amdano	3190	29	27
Contractio arall a llogi peiriannau	792	7	7
Tanwydd a thrwsio	8499	78	110
Dibrisiant peiriannau	8243	76	85
Costau ffermio cyffredinol	7491	69	79
Costau tir	3777	35	38
Dibrisiant adeiladau	3973	37	45
CYF. COSTAU SEFYDLOG	35965	331	391
CYFANSWM MEWNBYNNAU	73905	681	858
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	3508	32	36
Cyllid	2909	27	26
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	32318	299	534
Llafur di-dâl	4693	43	67

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	41	8	46
CYFANSWM ASEDAU	733474	170936	750477
CYF. DYLEDION ALLANOL	49396	12966	43964
GWERTH NET	684078	157970	706513
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	93	92	94

	Pob fferm	Traean uchaf
	Hectarau	Hectarau
DATA FFISEGOL		
ARWYNEBEDD TIR		
Glaswelltir a chnydau phorthiant	103.32	104.08
Ydau a chnydau eraill	2.98	4.19
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	8.12	6.38
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	114.42	114.65
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	108.42	110.40

	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
DA BYW		
Buchod sugno	32	32
Gwartheg eraill	87	114
Defaid magu	523	606
Defaid eraill	358	433

	Pob fferm	Traean uchaf
DANGOSYDDION PERFFORMIAD		
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.33	1.42
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	1.24	1.35
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	55.56	60.50
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.88	0.87
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	900	947
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	589	653
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.13	1.31

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 50

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Gwartheg cig eidion	33417	368	450
Defaid	22705	250	371
Cnydau a phorthiant	9024	99	102
Taliad Sengl	23938	264	308
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2556	28	20
Incwm amrywiol	5259	58	91
CYFANSWM ALLBYNNAU	96899	1067	1342
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	10166	112	141
Costau tir pori tymhorol	1628	18	24
Milfeddygol a meddyginiaethau	2321	26	24
Costau da byw eraill	5032	55	71
Gwrteithiau	6227	69	55
Costau cnydau eraill	3004	33	31
Contractio penodedig	3322	37	39
CYF. COSTAU NEWIDIOL	31700	350	385
Llafur y telir amdano	1490	16	23
Contractio arall a llogi peiriannau	771	8	10
Tanwydd a thrwsio	8074	89	85
Dibrisiant peiriannau	7898	87	68
Costau ffermio cyffredinol	7279	80	82
Costau tir	3748	41	40
Dibrisiant adeiladau	2433	27	29
CYF. COSTAU SEFYDLOG	31693	348	337
CYFANSWM MEWNBYNNAU	63393	698	722
ELW CYN RHENT A CHYLLID	33506	369	620
Rhent	4827	53	48
Cyllid	2445	27	19
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	26234	289	553
Llafur di-dâl	4166	46	69

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	23	8	19
CYFANSWM ASED AU	669877	207052	666242
CYF. DYLEDION ALLANOL	34244	28778	34675
GWERTH NET	635633	178274	631567
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	95	86	95

	Pob fferm	Traean uchaf
	Hectarau	Hectarau
DATA FFISEGOL		
ARWYNEBEDD TIR		
Glaswelltir a chnydau phorthiant	81.66	74.70
Ydau a chnydau eraill	6.15	6.08
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	6.85	7.85
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	94.66	88.63
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	90.75	84.69

	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
DA BYW		
Buchod sugno	23	18
Gwartheg eraill	97	98
Defaid magu	338	418
Defaid eraill	280	404

	Pob fferm	Traean uchaf
DANGOSYDDION PERFFORMIAD		
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.42	1.39
Gwerthiant ŵyn parod (nifer y famog)	1.40	1.40
Gwerthiant ŵyn parod (£ y oen)	60.16	62.90
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.92	0.94
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	923	964
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	604	708
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.27	1.51

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 65

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	172915	1797	2556
- allbwn arall	2514	26	53
Gwartheg eraill	29054	302	426
Defaid	8480	88	85
Cnydau a phorthiant	4189	44	35
Taliad Sengl	27138	282	348
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	3679	38	26
Incwm amrywiol	5167	54	115
CYFANSWM ALLBYNNAU	253136	2631	3644
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	60534	629	838
Costau tir pori tymhorol	6583	68	128
Milfeddygol a meddyginiaethau	6942	72	89
Costau da byw eraill	15584	162	184
Gwrteithiau	15147	157	192
Costau cynydau eraill	3720	39	30
Contractio penodedig	10743	112	104
CYF. COSTAU NEWIDIOL	119253	1239	1565
Llafur y telir amdano	7805	81	91
Contractio arall a llogi peiriannau	654	7	4
Tanwydd a thrwsio	14984	156	180
Dibrisiant peiriannau	12966	135	166
Costau ffermio cyffredinol	11975	124	155
Costau tir	7649	80	98
Dibrisiant adeiladau	9485	99	132
CYF. COSTAU SEFYDLOG	65518	682	826
CYFANSWM MEWNBYNNAU	184771	1921	2391
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	3539	37	24
Cyllid	8768	91	45
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	56058	582	1184
Llafur di-dâl	9004	94	152

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	35	2	28
CYFANSWM ASED AU	874448	-	731378
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	114540	-	181603
GWERTH NET	759908	-	549775
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	87	-	75

DATA FFISEGOL	Pob fferm	Traean uchaf
ARWYNEBEDD TIR	Hectarau	Hectarau
Glaswelltir a chnydau phorthiant	89.47	79.72
Ydau a chnydau eraill	3.90	2.07
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	11.55	6.07
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	104.92	87.86
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	96.21	82.70

DA BYW	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
Buchod godro	105	120
Buchod sugno	2	4
Gwartheg eraill	120	151
Defaid magu	200	135
Defaid eraill	99	65

DANGOSYDDION PERFFORMIAD	Pob fferm	Traean uchaf
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6568	6906
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1209	1306
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1652	1766
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	25.15	25.57
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.84	2.19

DATA FFERM GYFAN

Nifer o ffermydd : 55

	Pob fferm £/fferm	Pob fferm £/eff.ha.	Traean uchaf £/eff.ha.
ALLBYNNAU			
Buchod godro - llaeth	247346	2280	3019
- allbwn arall	2603	24	66
Gwartheg eraill	36205	334	397
Defaid	2067	19	9
Cnydau a phorthiant	4125	38	46
Taliad Sengl	31744	293	328
Cymorthdaliadau anuniongyrchol	2904	27	24
Incwm amrywiol	5686	52	32
CYFANSWM ALLBYNNAU	332680	3067	3921
MEWNBYNNAU			
Bwydydd	74518	687	781
Costau tir pori tymhorol	8610	79	92
Milfeddygol a meddyginiaethau	9930	92	107
Costau da byw eraill	18602	172	197
Gwrteithiau	19245	177	188
Costau cynydau eraill	6016	55	57
Contractio penodedig	14113	130	141
CYF. COSTAU NEWIDIOL	151034	1392	1563
Llafur y telir amdano	16990	157	118
Contractio arall a llogi peiriannau	2075	19	12
Tanwydd a thrwsio	20018	185	172
Dibrisiant peiriannau	13479	124	147
Costau ffermio cyffredinol	16024	148	162
Costau tir	9826	91	97
Dibrisiant adeiladau	11049	102	115
CYF. COSTAU SEFYDLOG	89461	826	823
CYFANSWM MEWNBYNNAU	240495	2218	2386
ELW CYN RHENT A CHYLLID			
Rhent	5802	53	75
Cyllid	13193	122	64
ELW AR ÔL RHENT A CHYLLID	73190	674	1396
Llafur di-dâl	10668	98	105

	Wedi'i pherchnogi	Tenant	Cymysg
	£/fferm	£/fferm	£/fferm
MANTOLEN			
Nifer o ffermydd	23	8	24
CYFANSWM ASEDAU	1256627	224315	1085814
CYFANSWM DYLEDION ALLANOL	289403	29091	272571
GWERTH NET	967224	195224	813243
Cyfran o'r fferm a berchnogir (%)	77	87	75

	Pob fferm	Traean uchaf
	Hectarau	Hectarau
DATA FFISEGOL		
ARWYNEBEDD TIR		
Glaswelltir a chnydau phorthiant	103.50	89.69
Ydau a chnydau eraill	4.19	3.10
Tir pori garw, braenar, coetir a.y.b.	6.35	3.54
CYF. ARWYNEBEDD (gwirioneddol)	114.04	96.33
CYF. ARWYNEBEDD (effeithiol)	108.46	93.21

	Pob fferm	Traean uchaf
	nifer	nifer
DA BYW		
Buchod godro	152	151
Buchod sugno	0	0
Gwartheg eraill	130	117
Defaid magu	51	36
Defaid eraill	24	10

	Pob fferm	Traean uchaf
DANGOSYDDION PERFFORMIAD		
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6184	6796
Mantais dros ddwysfwyd (£ y fuwch)	1221	1450
Gwerthiant llaeth (£ y fuwch)	1628	1867
Pris llaeth (ceiniogau y litr)	26.32	27.48
Cyfradd stocio (glu/adj. forage ha.)	1.95	2.14

ELW BRAS: DEFAID MYNYDD

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	219	73
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	808	710
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.15	1.37

ALLBWN Y FENTER

	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	1.59	0.22
- wedi'u pesgi	39.70	63.49
Gwerthiant defaid eraill	8.61	11.19
Gwerthiant gwllân	0.72	0.91
Iawndal defaid - Chernobyl	0.12	0.00
Newid mewn gwerth	-0.86	-1.50
Pryniant defaid	-3.71	-5.32
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	46.17	68.99

COSTAU NEWIDIOL

Porthiant a bwyd wedi'i brynu	10.79	12.32
Costau tir pori tymhorol	2.58	2.05
Milfeddygol a meddyginiaethau	3.71	4.39
Costau da byw eraill	3.34	3.97
Contractio penodedig	0.69	0.81
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	8.95	11.74
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	30.06	35.28

ELW BRAS **16.11** **33.71**

ELW BRAS: DEFAID UCHELDIR

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	89	30
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	516	491
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.34	1.58

ALLBWN Y FENTER

	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.90	0.10
- wedi'u pesgi	70.33	97.21
Gwerthiant defaid eraill	9.80	12.07
Gwerthiant gwllân	0.83	0.89
Iawndal defaid - Chernobyl	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	-2.15	-3.33
Pryniant defaid	-10.20	-13.32
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	69.51	93.62

COSTAU NEWIDIOL

Porthiant a bwyd wedi'i brynu	14.28	14.88
Costau tir pori tymhorol	1.09	0.63
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.03	3.87
Costau da byw eraill	4.79	5.86
Contractio penodedig	0.98	1.10
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	13.33	13.78
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	38.50	40.12

ELW BRAS **31.01** **53.50**

ELW BRAS: DEFAID LLAWR GWLAD

	Pob diadell Traean uchaf	
Nifer o ddiadelloedd yn y sampl	42	14
Maint y ddiadell (i'r hwrdd)	363	362
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.42	1.52
ALLBWN Y FENTER	£ y famog	£ y famog
Gwerthiant ŵyn - stôr	0.07	0.00
- wedi'u pesgi	78.79	90.72
Gwerthiant defaid eraill	6.89	7.80
Gwerthiant gwlan	0.95	0.96
Iawndal defaid - Chernobyl	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	2.61	7.69
Pryniant defaid	-10.03	-13.67
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	79.28	93.50
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	12.35	10.77
Costau tir pori tymhorol	1.01	0.40
Milfeddygol a meddyginiaethau	4.23	3.49
Costau da byw eraill	6.56	6.26
Contractio penodedig	1.05	1.02
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	12.35	9.95
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	37.55	31.89
ELW BRAS	41.73	61.61

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	23	8
Maint y fuches (buchod magu)	45	44
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.90	0.93
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	845	877
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	619	675
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	350.92	280.86
Gwerthiant teirw a buchod	88.75	86.72
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	292.04	425.18
Newid mewn gwerth	48.74	79.30
Pryniant gwartheg	-120.44	-96.66
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	660.01	775.40
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	132.50	114.52
Milfeddygol a meddyginiaethau	26.96	23.68
Costau da byw eraill	59.29	57.65
Contractio penodedig	2.16	2.44
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	171.81	98.09
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	392.72	296.38
ELW BRAS	267.29	479.02

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO UCHELDIR

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	44	14
Maint y fuches (buchod magu)	41	36
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.92	0.96
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	874	858
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	603	708

ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	418.20	347.06
Gwerthiant teirw a buchod	114.34	140.92
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	284.02	522.03
Newid mewn gwerth	13.95	81.71
Pryniant gwartheg	-147.36	-167.31
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	683.15	924.41

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	133.21	132.06
Milfeddygol a meddyginiaethau	41.82	42.97
Costau da byw eraill	67.04	66.62
Contractio penodedig	8.17	11.82
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	173.43	191.21
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	423.67	444.68

ELW BRAS 259.48 479.73

ELW BRAS: BUCHOD SUGNO MYNYDD

	Pob buches	Traean uchaf
Nifer o fuchesi yn y sampl	156	52
Maint y fuches (buchod magu)	38	32
Lloi a fegir (nifer y fuwch)	0.89	0.91
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi (£ y pen)	833	861
Gwerthiant gwartheg stôr (£ y pen)	603	664

ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Gwerthiant lloi a gwartheg stôr	518.23	535.26
Gwerthiant teirw a buchod	83.09	98.30
Gwerthiant gwartheg wedi'u pesgi	134.89	260.90
Newid mewn gwerth	33.34	63.91
Pryniant gwartheg	-149.74	-149.51
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	619.81	808.86

COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	156.52	140.58
Milfeddygol a meddyginiaethau	37.48	36.64
Costau da byw eraill	65.09	68.55
Contractio penodedig	4.09	4.89
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	128.26	124.28
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	391.44	374.94

ELW BRAS 228.37 433.92

ELW BRAS: BUCHOD GODRO ARDALOEDD LLAI FFAFRIOL

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	64	21
Maint y fuches (buchod godro)	102	97
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6503	7132
Pris Ilaeth (ceiniogau y litr)	24.89	25.70
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1618.73	1833.13
Lloi	80.17	75.54
Gwerthiant teirw a buchod	125.86	143.75
Cwota Ilaeth a brydlesir net	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	28.92	50.49
Pryniant gwartheg	-216.83	-211.27
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1636.85	1891.64
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	442.59	461.56
Milfeddygol a meddyginiaethau	50.75	48.86
Costau da byw eraill	114.74	110.81
Contractio penodedig	17.71	19.35
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	155.05	152.52
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	780.84	793.10
ELW BRAS	856.01	1098.54

ELW BRAS: BUCHOD GODRO LLAWR GWLAD

	Pob buches Traean uchaf	
Nifer o fuchesi yn y sampl	55	18
Maint y fuches (buchod godro)	149	122
Llaeth a gynhyrchir (litrau y fuwch)	6149	7316
Pris Ilaeth (ceiniogau y litr)	26.07	26.73
ALLBWN Y FENTER	£ y fuwch	£ y fuwch
Llaeth	1602.78	1956.84
Lloi	68.87	82.43
Gwerthiant teirw a buchod	137.90	235.45
Cwota Ilaeth a brydlesir net	0.00	0.00
Newid mewn gwerth	36.86	31.57
Pryniant gwartheg	-228.23	-226.05
CYFANSWM ALLBWN Y FENTER	1618.18	2080.24
COSTAU NEWIDIOL		
Porthiant a bwyd wedi'i brynu	413.16	463.63
Milfeddygol a meddyginiaethau	55.95	67.33
Costau da byw eraill	103.61	108.31
Contractio penodedig	21.21	12.78
Costau newidiol cynhyrchu porthiant	164.85	172.75
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	758.78	824.80
ELW BRAS	859.40	1255.44

COSTAU CYNHYRCHU CIG OEN

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	91	30	30
Bwyd	27.11	24.69	27.90
Milfeddygol a meddyginiaethau	7.88	6.95	8.16
Costau da byw eraill	11.78	12.50	11.26
Porthiant	21.00	18.44	23.16
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	67.77	62.58	70.48
ADNEWYDDU DIADELL	14.78	9.42	20.18
Llafur	3.24	2.12	4.12
Pŵer a pheiriannau	30.55	24.26	38.84
Adeiladau	11.29	8.56	15.18
Costau fferm cyffredinol	13.31	10.70	16.30
Rhent	5.94	4.13	8.96
Cyllid	4.80	3.62	7.88
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	69.13	53.39	91.28
CYFANSWM COSTAU	151.68	125.39	181.94
ELW NET	-16.24	22.57	-55.31
Ŵyn a fegir (nifer y ddafad)	1.32	1.46	1.20
Maint y ddiadell	667	545	781
Cyfartaledd oen pwysau byw (kg)	38.30	40.50	36.49

COSTAU CYNHYRCHU LLAETH

Ceiniogau y litr	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	119	40	40
Bwyd	6.47	5.67	7.17
Milfeddygol a meddyginiaethau	0.80	0.67	0.88
Costau da byw eraill	2.06	1.66	2.55
Porthiant	2.44	1.93	3.05
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	11.77	9.93	13.65
ADNEWYDDU BUCHES	0.95	0.47	1.78
Llafur	0.67	0.52	0.91
Pŵer a pheiriannau	2.54	2.19	3.01
Adeiladau	1.28	0.98	1.61
Costau fferm cyffredinol	1.18	0.98	1.44
Rhent	0.41	0.33	0.56
Cyllid	0.73	0.15	1.28
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	6.81	5.15	8.81
CYFANSWM COSTAU	19.53	15.55	24.24
ELW NET	6.94	11.52	1.80
Mantais dros ddwysfwyd	18.99	20.57	17.85
Pris llaeth	25.53	26.10	25.05

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION : LLOI SUGNO

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	50	16	16
Bwyd	20.76	9.80	28.77
Milfeddygol a meddyginiaethau	10.73	9.94	12.50
Costau da byw eraill	17.88	15.28	19.58
Porthiant	37.77	34.16	43.85
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	87.14	69.18	104.70
ADNEWYDDU BUCHES	12.26	7.15	13.51
Llafur	8.92	7.73	16.27
Pŵer a pheiriannau	52.43	39.29	60.53
Adeiladau	19.23	14.39	26.44
Costau fferm cyffredinol	23.50	18.43	24.97
Rhent	10.48	8.60	12.40
Cyllid	9.59	5.68	13.32
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	124.15	94.12	153.93
CYFANSWM COSTAU	223.55	170.45	272.14
ELW NET	-94.66	-37.77	-147.87

Mae cynhyrchu lloi sugno yn cyfeirio at gostau buchod sugno a'u lloi hyd at adeg diddyfnu.

COSTAU CYNHYRCHU CIG EIDION: PESGI

Ceiniogau y kg pwysau byw	Pob fferm	Traean uchaf	Traean isaf
Nifer o ffermydd	19	6	6
Bwyd	38.93	30.39	43.09
Milfeddygol a meddyginiaethau	2.92	2.32	3.41
Costau da byw eraill	20.83	19.01	24.52
Porthiant	29.56	21.58	37.54
CYFANSWM COSTAU NEWIDIOL	92.24	73.30	108.56
Llafur	8.33	12.03	10.03
Pŵer a pheiriannau	40.41	41.10	50.49
Adeiladau	14.77	7.87	20.71
Costau fferm cyffredinol	19.67	16.84	27.47
Rhent	1.22	1.86	1.56
Cyllid	4.91	1.68	8.12
CYFANSWM COSTAU SEFYDLOG	89.31	81.38	118.38
CYFANSWM COSTAU	181.55	154.68	226.94
ELW NET	10.57	59.83	-57.22

Mentrau pesgi yw'r rhai hynny sy'n prynu gwartheg cryfion ag ifanc, a'r rhai sy'n pesgi lloi fagwyd ar y fferm ar ôl diddyfnu.

Cyswllt Ffermio – Cefnogi teuluoedd sy'n ffermio

Cynllun proffil uchel integredig yw Cyswllt Ffermio sy'n rhoi cymorth, arweiniad, cyngor a hyfforddiant un i un i fusnesau fferm a choedwigaeth yng Nghymru. Mae nifer o wasanaethau Cyswllt Ffermio, megis ein Rhaglenni Datblygu ar gyfer sectorau penodol, yn cael eu hariannu'n gyfan gwbl ac mae eraill yn derbyn cymhorthdal, gan gynnwys:

- **Cynllun y Fferm Gyfan** – wedi'i addasu at eich anghenion chi, gall eich cynllun eich helpu i ddiogelu dyfodol eich busnes, cynllunio ar gyfer y dyfodol a rhedeg eich busnes yn fwy effeithiol gan arwain at fwy o elw. Gyda chymorth Cyd-gysylltydd Cynllun y Fferm Gyfan Cyswllt Ffermio, gallwch ddewis yr opsiynau yr ydych chi eu heisiau er mwyn bodloni'ch anghenion penodol chi a gallant gynnwys cymorth technegol ymarferol, cynllunio busnes ac ariannol a chyngor ar arallgyfeirio. Gall mentoriaid Cyswllt Ffermio feincnodi perfformiad ffisegol ac ariannol yn erbyn y ffermydd canolog eu perfformiad a't ffermydd sy'n perfformio orau yn ôl yr Arolwg Busnes Fferm yng Nghymru.
- **Y Gwasanaeth Cyngori Ffermwyr** – Mae'r gwasanaeth cyfrinachol hwn yn edrych ar bob agwedd ar draws gydymffurfio sy'n ymwneud â'ch fferm, gan gynnwys cyngor arbenigol ar feysydd megis pridd, storio tail, systemau dŵr budr a lles anifeiliaid.
- **Y Rhaglen Datblygu Sgiliau** – gall eich cydgysylltydd sgiliau rhanbarthol drefnu asesiad sgiliau ar eich cyfer a dod o hyd i gyrsiau hyfforddi ymarferol neu gyrsiau sy'n gysylltiedig â rheoliadau a hynny ledled Cymru.

Mae timau rhanbarthol Cyswllt Ffermio wedi'u lleoli yn Swyddfeydd Rhanbarthol Llywodraeth Cynulliad Cymru yng Nghaernarfon, Llandrindod a Chaerfyrddin. Er mwyn cofrestru ar gyfer yr ystod o wasanaethau newydd, dylai ffermwyr gysylltu â Chanolfan Wasanaeth Cyswllt Ffermio drwy ffonio **08456 000 813**.

Caiff Cyswllt Ffermio ei ariannu drwy Gynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007- 2013, sydd yn cael ei ariannu gan Gronfa Amaethyddol Ewrop a Llywodraeth Cynulliad Cymru..
